

## LES GUERRES CARLINES (1833-1849)

### Adversaris

- Carlins
  - Defensaven l'Antic Règim i la monarquia absoluta
  - Suports socials: la noblesa rural, el clero i la pagesia
  - Implantació a Catalunya, País Basc i Navarra
- Isabelins
  - Proposaven l'abolició de l'Antic Règim i la implantació d'un Estat liberal
  - Suports socials: l'alta noblesa, els funcionaris, la burgesia i les classes populars urbanes

### Etapes

- 1833-1836: expansió i victòries carlines
- 1836-1840: afebliment dels carlins, "expedicions" i victòria liberal
- 1846-1849: Guerra dels Matiners a Catalunya

## LA CONSTRUCCIÓ DE L'ESTAT LIBERAL (1833-1843)

### Revolució liberal

- S'inicia l'any 1836 amb l'arribada dels progressistes al poder per les revoltes populars (bullangues)

### Reformes principals

- Constitució del 1837: sufragi censatari
- Abolició del règim senyorial
- Desvinculació
- Desamortització
- Mesures liberalitzadores de la indústria i del comerç

### Estat liberal

- Fonamentat en
  - Sobirania nacional, constitucionalisme i parlamentarisme
  - Alternança en el poder
    - Moderats
    - Progressistes
  - Marginació del sistema: demòcrates i republicans
- Inestabilitat política
  - Intervenció de l'exèrcit: pronunciaments
  - Fraus electorals i intromissió de la corona
  - Revoltes populars per aconseguir el canvi polític
- Etapes
  - Regència de Maria Cristina (1833-1840)
    - Govers de transició (1833-1835)
    - Govers progressistes (1835-1837)
    - Retorn dels moderats (1837-1840)
  - Regència d'Espartero (1840-1843)
    - Govern dels progressistes
    - Autoritarisme del regent. Bombardeig de Barcelona
    - Oposició de Catalunya (la Jamància)

## L'ETAPA MODERADA (1843-1868)

### Dècada Moderada (1844-1854)

- Bases ideològiques: liberalisme doctrinari (lleï i ordre). Constitució del 1845
- Suports socials: burgesia terratinent, corona, part de l'exèrcit, Església
- Institucionalització de l'Estat:
  - Concordat amb la Santa Seu
  - Reforma de l'administració
  - Reforma fiscal i jurídica (Codi Penal)
  - Creació de la Guàrdia Civil
- Centralisme
- Uniformisme

### Bienni Progressista (1854-1856)

- Pronunciament del 1854: govern de progressistes i Unió Liberal
- Legislació econòmica
  - Desamortització de Madoz
  - Llei de ferrocarrils
- Conflictivitat social: inici de l'obrerisme

### Crisi del moderantisme (1856-1868)

- Govers unionistes (1856-1863)
  - Estabilitat política i creixement econòmic
  - Política exterior de prestigi: Indòxia, Mèxic i el Marroc
- Govers moderats (1863-1868)
  - Autoritarisme del govern i repressió de l'oposició
  - 1866: crisi econòmica
  - Pacte entre unionistes, progressistes i democràtics per derrocar Isabel II